

Od 1. nov. dalje naročnina mesečno 80 din, za inozemstvo 50 din — nedeljska izdaja celoletno 96 din, za inozemstvo 120 din.

Uredništvo: Kopitarjeva ul. 6/III. Tel. 40-01 do 40-05

SCLOVENE

Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Cek. rač. Ljubljana št. 10.650 za naročnino in št. 10.349 za inserate.
Uprava: Kopitarjeva ulica 6
Tel. 40-01 do 40-05
Podruž.: Maribor, Celje, Ptuj, Jesenice, Kranj, Novo mesto, Trbovlje.

Besede ž Golgote

Na veliki petek se dviga nad krščansko kulturo, nad krščanskim vzhodom in zahodom, nad krščanskim novim svetom, nad misijonskim svetom: križ z Golgote, križ s Kalvarije kot zgodovinski lik, kot simbol neizmerne ljubezni, a tudi kot pretresljiva prižnica. Nekje je zapisano: »Uniči na zemlji vse sledove, ki jih je zapustila kri Križanega! Potem pa — če moreš — obsezi s pogledom poslednjih osemnajst stoletij svetovne zgodovine praznoto, ki bi zazijala vate, če bi ne bilo križa!« Nihče drug kot sam sveti Avguštin je govoril o križu z Golgote kot o prižnici, s katere so bili oznanjeni nauki, ki so pretresli duše in preobrazili svet in sicer z besedo in dejanjem.

Kaj je moglo biti staremu, sebično-poganskemu, okrutno-maščevalnemu svetu bolj tujega, kot je bilo popustljivo odpuščanje? Mimo sladostne okrutnosti ni ničesar tako označevalo stari svet kot vprav maščevalnost in strahotno sovraštvo.

In prav v ta svet, v ta judovski, grški in rimski svet je novi Kralj sveta, je Križani Junak zaklical svoje prve resne besede, besede o odpuščanju ljubezni, ki se sklicujejo na očetovsko srce Boga in prosijo božjega usmiljenja, rekoč: »Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo!« In iz besed usmiljenja in ljubezni se je porodilo neskončno dejanje ljubezni. S svojim trpljenjem in svojo ljubeznijo je Sin človekov napravil spravo med Bogom in ljudmi. To pa je vseobsežni in do neba visoki smisel velikega petka.

Kjer pa je odpuščanje in usmiljenje, ondi je blažen mir, tam se odpro rajski vrata: »Se danes boš z menoj v raj.«

Odrešenik, ki umira za človeštvo in prehaja v slavo zmage nad smrtjo, hoče s posebnim zgledom razodeti in dokazati moč križa, mogočnost trpljenja in vsemogočnost ljubezni: Razbojnik z njegove desnice je v svoji bedi in stiski, v svojem zaupanju in iskanju pomoči zastopnik vsega obupanega in v stiski blodečega človeštva. In prav nanj, na razbojnika in na vse človeštvo hkrati je prišlo oznanilo o rajju, ki so se mu vrata spet odprla.

Na svoji poti do slave in do rajskih lepote je človek potreben tolažbe in moči, kar je hotel tudi Odrešenik na svojem križevem potu in na Oljski gori kot človek nam vsem pokazati.

Kdo pa bi mogel obupanemu, trpinčenemu, zaničevanemu, do smrti utrujenemu človeškemu srcu dati boljše tolažbe kot Njegov Mati? In zato so bile tudi pod križem na Golgoti izrečene najboljše Materi, Materi vsega krščanstva, ki je hkrati Mati Boga-Človeka, vsečega na križu, besede: »Glej, tvoja Mati!« Vprav od velikega petka izhaja češčenje Matere božje, ki je krščanskemu svetu dalo toliko neizmernih dobrot, ustvarilo toliko velikega in prekrasnega.

Kot Mati kristjanov, kot tolažnica žalostnice žalostnih, pribežališče grešnikov stoji Marija svojem Sinu v tolažbo pod križem in je že devetnajst stoletij v tolažbo trpečemu človeštvu in v njegovo odrešenje. Že devetnajst stoletij pa otroci svete Cerkve z ljubeznijo vračajo ljubezen svoje najboljši Matere. Besede »Glej, Tvoja Mati!« vsebujejo vsa tista prekrasna dejanja ljubezni, umetnosti, krščanskega usmiljenja, ki so v zvezi z blaženim imenom Jezusove Matere.

Poslednje besede, ki jih Križani komaj

Hudi boji v južni Srbiji

Uradno poročilo 9. aprila

Neprijatelj je danes z močnimi oklopnimi in motoriziranimi trupami nadaljeval napad v smeri od Pirota in z velikimi izgubami zavzel Niš.

Ravno tako je zavzel Ureševac po ljuti obrambi naših čet.

Naša ofenziva v Albaniji se povoljno razvija. Aktivnost obojestranskega letalstva je zaradi slabega vremena ovirana.

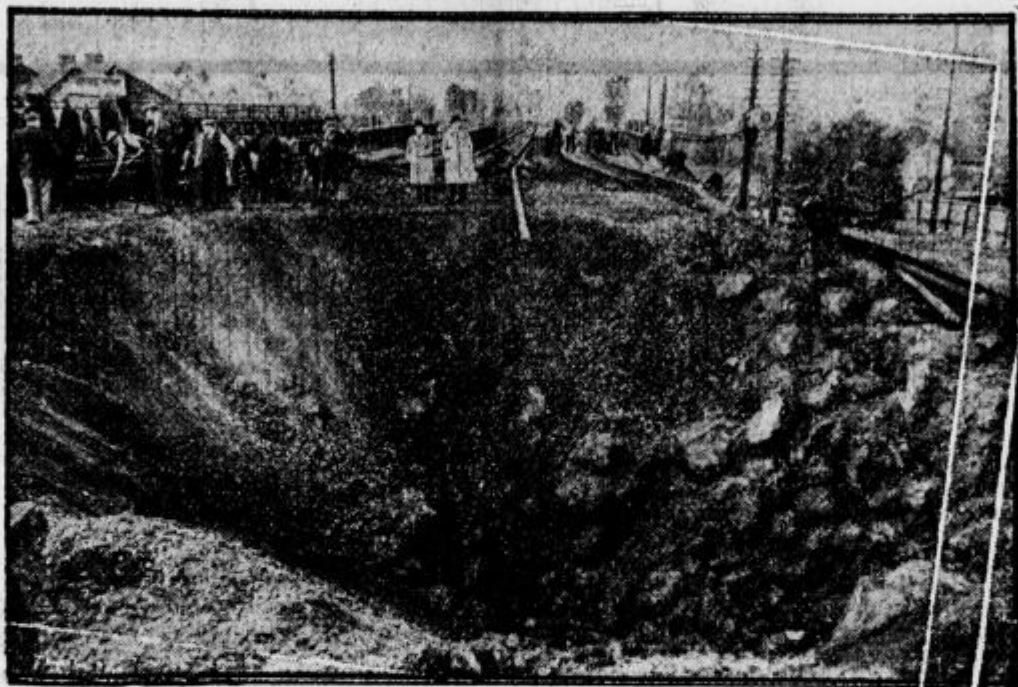
Nemško poročilo

Berlin, 10. aprila. DNB: Nemško poročilo pravi, da so nemške čete, ki so prodirale iz Stajerske, zasedle Maribor. Oklepne enote in pehotne divizije pa so zasedle Niš in so zasledovale sovražnika, ki se umika. Prekoračile so reko Vardar in zasedle Tetovo in Prilep. Včeraj (9. t. m.) je bilo ujetih 20.000 mož, zajetih 100 topov in več sto strojni. Nemško letalstvo napada v zaledju jugoslovanske armade ceste in železnice.

Oklepne jedinice so po dolini Vardarja prodirale prav v mesto Solun. Vzhodno v Traciji so nemške čete predrle Metaxasovo črto in zasedle Xantho ter dospole na Egejsko morje. Grške čete, ki so se borile vzhodno od Vardarja, so tako bile obkoljene in so kapitulirale.

Jugoslovanska ofenziva v Albaniji

Newyork, 10. apr. Reuter: Jugoslovanske sile, katere so zavzele Leš, so sedaj prispele v predmestje Mamuras. To novico je dobil bernski dopisnik »Newyork Times« iz Jugoslavije. Druge jugoslovanske čete so prekoračile Drim na mnogih točkah. Prizrenske čete držijo Kukiusbičaj na albanski strani. Ta poročila dodajajo, da nemške motorizirane divizije pritiskajo proti zahodu skozi dolino Pelagonije proti Prilepu in Bitolju. Pri Bitolju so nemški sile naletele na hud odpor.

Posledice nemške bombe na angleški železniški progi v južni Angliji.

Boji na grški fronti

Grško poročilo

Atene, 10. apr. Atenska agencija: Grški generalni štab je objavil davi naslednje vojno poročilo: V torek zjutraj je nemška oklepna formacija pričela prodirati na grško ozemlje skozi gorovje vzhodno od Vardarja. Zelo majhne grške oklepne sile so se borile nekaj časa uspešno proti nasprotniku, ki je bil v premoči tako po številu kakor tudi po kakovosti orožja. Grki so za nekaj ur zavrnili nemško prodiranje, končno pa je nemški vojski le uspelo, da izvrši nevaren prodor v smeri proti Solunu, s čimer je bila presekana zveza grške vojske med vzhodno Makedonijo in ožalo državo.

Na drugem področju v dolini reke Strumice so bili včeraj ves dan hudi boji. Nemci so poslali v boj mnogo tankov, letal in topništva, niso pa dosegli večjih rezultatov. Manjše grške sile so preprečile vse poskuse napadov. Topovski ogenj iz štirih grških utrdb je preprečil prodiranje. Dve grški utrdbi sta vzdržali vse nemške napade.

Na jugu so Nemci spustili več padalcev, proti katerim pa so Grki uspešno nastopili ter so jih 70 ujeli.

Hudi boji so v teku tudi na Nevrokopski visoki planoti. Grška vojska in grške utrdbe se močno upirajo. Nemcem se je posrečilo zavzeti eno utrdbo, vendar so jo Grki takoj zopet osvojili. Grki so izvedli tudi več drugih uspešnih protinapadov.

V Albaniji so Grki zasedli zopet neko italijansko postojanko ter so zajeli okoli 40 ujetnikov. Newyork, 10. apr. Popoldnevni listi poročajo, da se nemške klesče/skozi jugoslovansko-grško bojišče gibljejo v treh smereh. Nemške kolone so prodrle do Skoplja in pripravljajo koridor do Albanije. Iz madžarskih virov poročajo listi, da je zasedeno važno prometno središče Niš, istotako, da je zasedeno grško mesto Komotina v zapadni Trakiji.

Eden in Dill sta se vrnila na Angleško

London, 10. aprila. Zunanji minister Anton Eden in sir John Dill so se vrnila v Anglijo.

slišno izreče s svojimi drhtečimi ustnicami, so besede, ki mogočno vplivajo v življenje vseh pravih kristjanov; to so besede, ki vsebujejo jedro in bistvo vsakršne prave svetosti; so besede brezmejne vdanosti v voljo Boga Očeta: »Oče, v Tvoje roke izročim svojo dušo.«

Sveti Avguštin je zapisal, da ni ničesar večjega ne v nebesih in ne na zemlji, kot je božja volja. Po tej volji in v zvezi s to

Poročilo o Adis Abebi

Najrobi, 10. aprila. Reuter: Po uradnem poročilu so angleške čete v Addis Abebi zajele 5000 ujetnikov, med njimi 4000 italijanskih vojakov ter 1000 domačinskih vojakov. Nato pa so patrola v okolici zbrale še drugih 1450 italijanskih vojakov in 900 domačinov. Dva angleška častnika ter 18 južnoafriških šoferjev transportnih vozil pa so zajeli 800 sovražnih vojakov pri Avašu.

Pogled na solunsko luko. V ozadju, kjer je križec, je jugoslovanska svobodna luka.

Dr. Vladko Maček govori hrvatskemu narodu

Zagreb, 9. aprila. p. Včeraj popoldne se je vrnil na Hrvatsko predsednik HSS in prvi podpredsednik vlade dr. Vladko Maček. Ob dveh popoldne so ga v Kupincu obiskali ban dr. Subašić, dr. Krnjević in Avgust Košutić. Ob sedmih zvečer

voljo utegne človek doseči največ, kar je sploh dosegljivega.

Resnično, Gospod nam je s križa na Golgoti dal taka navodila, nauke, priporočila in smernice, ki bi lahko povsem predrugačile svet, če bi se človeštvo le hotelo ravnati po njih.

Po teh besedah je nagnil glavo in umrl. Toda Njegova ljubezen ni umrla in Njegove besede so večna.

Boji v Libiji

Nekje v Italiji, 10. apr. Stefani: Uradno poročilo št. 306 generalnega štaba italijanske vojske pravi:

V Cirenajki so italijansko-nemške čete, ko so bile s sijajnim manevrom strle odpor sovražnikovih mehaniziranih edinic — zlasti pri Msusu in Mechilliu — nadaljevale z zasledovanjem sovražnika ter so sedaj na tem, da si popolnoma utrdijo obširno področje, ki je bilo znova zasedeno.

Edinice nemške letalske armade so bombardirale ter s strojnimi obdelovalci koncentracije sovražnikovih čet ter motorizirane sovražnirove prevoze.

V vzhodni Afriki je sovražnik spet pričel z okrepljenim napadom na oddelku pri Masavi. Na drugih frontnih področjih je ostal položaj v glavnem nespremenjen.

Naš motorni torpedni čoln je na Rdečem morju torpediral neko veliko angleško križarko.

Berlin, 10. apr. DNB: Nemške in italijanske čete so 7. aprila dosegle Derno. Boji se nadaljujejo z uspehom. Pri bojih sodeluje letalstvo marsele Sperllea.

Berlin, 10. aprila DNB: V severni Afriki se nemške in italijanske čete zasedle Derno po zelo hudih bojih. Južno od Derne pri Mekili so italijanske čete zajele 6 generalov, 2 polkovnika in 2000 mož.

London, 10. aprila. Reuter: Silni pešeni viharji, ki zdaj divjajo v Libiji, so onemogočili, da bi bile angleške letalske sile mogle uspešno napadati nemške in italijanske kolone, katere zdaj prodirajo vzhodno od Derne.

Velik nemški letalski napad na Anglijo

London, 10. aprila. Reuter. Nemška letala so nočjo izvršila silno hude zračne napade na središča angleške oborožitvene industrije v Birminghamu. Tukaj so namreč bili letalski napadi najhujši. Srednja zahodna Anglija je bila tudi hudo napadena. Bilo je mnogo škode na trgovskih zgradb in zasebnih hiš.

Človeške žrtve so zelo velike. Bilo je mnogo ogromnih požarov. Silni ogenj obrambnih baterij so nemška letala predrila ter napadla tudi severno-vzhodne dele Anglije. Napadi so trajali vso noč. Bilo je mnogo škode in mnogo človeških žrtev.

Berlin hudo bombardiran

Berlin, 10. aprila. Nemško vojno poročilo pravi, da so angleška letala ponovno napadla Berlin z najtežjimi rušilnimi in zažigalnimi bombami in da so povzročila občutno škodo, posebno v uradni četrti in v središču prestolnice.

Več pomembnih zgodovinskih poslopij, ki so kulturno važna, je bila poškodovanih, zadetih pa je bilo tudi več cerkva in muzejev. Med prebivalstvom pa je razmeroma malo žrtev. Manjši oddelki angleških letal so leteli tudi nad Emdenom, Bremenom in nad nekaterimi drugimi kraji severne Nemčije.

London, 10. aprila. Reuter: Vseh podrobnosti o velikem letalskem napadu na Berlin letalsko ministrstvo še nima. Napadi angleških bombnikov so trajali na Berlin tri ure.

je imel sledeči govor, ki ga je prenašala zagrebška radijska postaja:

»Hrvatski narod! Bratje in sestre! Vrnili sem se med vas, pa vam pri tej priložnosti sporočam: Nad nas je prišla največja nesreča, ki more priti nad kak narod, to je vojna. To zlo bomo lahko ublažili samo tako, da bomo složni in disciplinirani. Poslušali ste dobro doslej v vseh težkih časih. Prepričan sem, da boste to delali tudi naprej. Jaz bom ostal med vami in bom kakor doslej delil z vami vse dobro in zlo. Razumljivo je, da vam bom v vsakem primeru kakor navadno dajal navodila, bodisi po vaših organizacijah, bodisi po svojih odposlancih, ki bodo ali narodni poslanci ali splošno poznani strankini prvaki. V tem času zahtevam od vas popoln red in disciplino na vsakem mestu, bodisi doma, bodisi v vojski. Končujem z našim hrvatskim pozdravom: Vera v Boga in kmečka sioga!«

Prvi avtomobil na svetu

Vedno slišimo o motorizaciji armade, zato se tudi bje sedanja vojna za vrelce nafte kot surovine pri izdelavi bencina, tega plemenitega pogonskega sredstva sodobnega prometa ter sploh poleg elektrike prvega pogonskega sredstva na svetul.

Konec leta 1893. je organiziral pariški list Petit Journal mednarodno tekmo voz brez kovanja. Zahtevala se je brzina najmanj 12,5 km na uro. Tekma je vzbudila veliko zanimanja. Prijavilo se je preko sto voz, a jih je samo pet startalo! To je častno število, z ozirom na težkoče, s katerimi se je treba boriti pri konstrukciji takih voz, so pisali tedanji pariški listi.

Na tekmi je bila cela vrsta voz, ki so nazorno kazala, kakšno je bilo stanje, preden se je pojavil prvi avtomobil. V tistih časih so mnogo razmišljali o tem, da bi bila elektrika gonilna sila prvega avtomobila, seveda s pomočjo akumulatorja, drugi so zopet razmišljali, da bi stisnjen zrak služil za pogonsko snov. Večina konstrukterjev je za pogon porabljala stroj, katerega je ogreval petrolej ali pa koks. Prvo nagrado je dobil voz znamke Pankard in Levasor za dve in štiri osebe. Motor je konstruiral Daimler. Voz je imel tri brzine: 6, 12 in 18 km. Tudi voz bratov Peugeot je imel Daimlerjev motor za 2 HP.

Zmagal je tako Daimlerjev motor, za njim pa Benzov motor. Oba genialna konstrukterja Daimler in Benz nista našla v svoji domovini Nemčiji potrebnega razumevanja, a v Franciji sta takoj zmagala. Tako je bila iznajdba Nemcev prodana v Franciji. Tekma je tako pokazala, da bodočnost pripada vozovom z eksplozivnimi motorji. In danes? Vse to je bilo leta 1893! Po 48. letih vozijo z eksplozivnimi motorji avtomobili, tanki, letala, ladje itd. In svet se kolje med seboj za vrelce nafte, ker vsi vemo, da kdor bo razpolagal z ceneno gonilno silo, ta bo gospodar svetovne trgovine za dolgo dobo v bodočnosti!

Smrčenje lahko preprečimo

Smrčenje je res neprijetno, zlasti za tistega, ki ga mora poslušati. »Neobhodni dnevni svetovalec« ima zoper smrčenje tale recept, o katerem trdijo, da je uspešen. Nasvet se glasi: če se dotakneš grla smrčnega, bo takoj prenehal smrčati. Drugo uspešno sredstvo zoper smrčenje je v čim hladnejšo vodo pomočena goba, katero pritisneš smrčnemu na usta. To odlično sredstvo bo delovalo najmanj eno noč.

Krilati kurljri

Se v zlatih predvojnih časih je priplul iz Evrope v Ameriko veliki prekoceanski parobrod, na katerem je bilo mnogo znamenitih osebnosti. Čim je ladja pristala ter so spustili most za prehod na kopno, že so stekli preko tega mostu prodajalci časopisov popoldnevnika, ki je že prinesel na svojih straneh slike teh veljakov na parobrodu. Njihove slike so napravili pred dvema urami na ladji, torej v času, ko je bil orjaški prekomornik še na odprtem morju. A vendar so bile slike že v časopisu, preden je ta priplul v pristanišče. Fotografije so namreč prinesli v redakcijo lista golobi pismonoši! V tem pogledu golobe največ uporabljajo Japonci. Tam se celo ribiči vzamejo seboj golobe do oddaljenosti 150 km na široko morje ter jih spustijo, čim dosepejo do mesta bogatega ribolova. Tako javljajo, kdaj se bodo vrnili domov in kakšen je ribolov. Mnogi ribiči morejo biti ravno golobom hvaležni za rešitev svojega življenja. Pri defektu motorjev ali dru-

gih nezgodah na ladjah, ki plovejo po morju brez radiooddajne postaje, so golobi njihova edina vez s kopnem. V krajih, kjer je še pomankljiva telefonska zveza, nosijo zdravniki pri obisku bolnikov seboj polno golobov ter pri vsakem obisku izpustijo po enega goloba, ki potem leti nazaj z napisanim receptom. Na ta način so v lekarnah zdravila pripravljena že prej, preden se zdravnik vrne nazaj domov.

Kako se učil in uri svoj spomin

Kadar si odrasli človek hoče pridobiti novo znanje na kakem področju, ki mu je bilo do tedaj povsem tuje, n. pr. nov poklic, tuj jezik itd. v kratkem času ter brez potrebnega vmesnega odmeva, ki je nujno potreben njegovemu spominu, je uspeh takega učenja le za 2% boljši kakor če bi se isto snov učilo 8 letno dete. Bovolj bi bilo, da bi se vmesno odpočival vsaj malenkostno dobo, t. j. dve do štiri ure! Tako doseže 73% boljši uspeh, kot pri omenjenem 8 letnem otroku. To so uspehi, do katerih je prišel po večletnem študiju in potrkusih prof. dr. Snodi na filozofiji univerze v Indijani.

Torej so metode, po katerih naj bi se človek naučil tujega jezika v dveh tednih, zasnovane na napačni podlagi. Potrebno je delati vmesne odmore, učiti se polagoma, sicer je nevarno, da si ne bomo nič zapomnili. Profesor Snodi trdi, da je proces duhovne asimilacije iz dveh dob, od ka-

terih se prva odlikuje po »počasni izdatnosti«. Ko enkrat preideš to prvo dobo, lahko malo pospešiš učenje. S tem razlaga Snodi naglo propadanje nekaterih umetnikov ter športistov tudi, ki so se prehitro razvili a zato tudi naglo propadli in duhovno izhlapeli.

Maske kitajskih igralcev

Kitajska gledališka umetnost je stara več tisoč let. Zaradi tega ima tudi tisoč tradicionalnih običajev, katere so ljubosumno čuvali do moderne dobe. Prav posebno se to vidi na maskah kitajskih igralcev. Težko je najti kaj takega, kar je tako nasprotno naturalizmu, kot so ravno te maske. Lice igralca je poslikano naravnost z najsvetlejšimi barvami v najfantastičnih figurah. Črno lice z nekoliko belimi progami predstavlja vojaka-junaka. Črna barva pomeni njegovo vztrajnost! Belo lice je karakteristično za lažnjivce in goljufe. Mala bela maska, ki pokriva samo gornji del nosu in veke označuje beba ter sploh komično figuro. Rdeč madež na čelu ima bogataš in sploh veljak! Črn madež na spodnji ustnici je znak skopuha, ker je črn madež od oblizovanja čopiča za tuš! Modro in zeleno lice ima barbar, pozlačeno dober duh! Posebno maske duhov so zelo različne in naravnost fantastične. Vsaka oseba v kateri koli kitajski igri ima pa vedno isto masko in ta maska se ponavlja na vsaki sceni brez ozira na to, kakšen komad igrajo, zato pa tudi vedno igralca zberejo z ozirom na značaj vloge nad vse skrbno in natančno.

ALI STE ŽE PLAČALI NAROČNINO?

Prazne zaboje

večjo količino, prodam. -
Karl Prelog, Ljubljana.

Vreče za pesek

v železnini Fr. Stupca,
Ljubljana, Gosposvetska
cesta 1.

Kupimo

VSAKOVRSNO

ZLATO

SREBRO - PLATINO

BRILJANTE

SMARAGDE SAFIRJE RUBINE

BIJERE I.T.D. STARIŠKE

NAKITE TER UMETNINE

PO NAJVIŠJIM CENAM

STARA TVRDKA

JOS. EBERLE

LJUBLJANA, TVRŠEVA 2

HOTEL SLOM

Prodamo

Premoq

suha drva nudi

I. Pogačnik

Ljubljana, Bohoričeva 5

telefon 20-59

Potrežba brezhibna

Kupujte pri naših

inzerentih

K Bogn je odšla po 84 letnem življenju po večno plačilo,
naša dobra mati, stara mati, tašča in teta

Frančiška Zanoškar

Pogreb bo na veliki petek ob pol 6 popoldne z Zal.
kapela sv. Krištofa, na pokopališče k Sv. Križu.
Molite za njo!

Ljubljana, dne 10. aprila 1941.

Žalujoča družina
Ana in Viktor Cenčič

V globoki žalosti sporočamo, da je 6. aprila kot
žrtev bombnega napada junaško umrl naš prvi in
častni občan, gospod

dr. Fran Kulovec

minister

Velikemu dobrotniku naše občine ohranimo ča-
šten spomin.

Toplice na Dolenjskem, 9. aprila 1941.

Občina Toplice

Sporočamo žalostno novico, da nam je 6. aprila kot žrtev bombnega
napada umrl naš dragi

dr. Fran Kulovec

minister

Prosimo, da molite za pokoj njegove duše.

Sušice pri Toplicah, 9. aprila 1941.

Ivan Strojín, očim.

Braća: **Ivan in Tone.** - Sestre: **Jožefa, Karolina, Marija,**
Amaliya in Tilka. - Nečaki in nečakinje.